

ΚΑΙ ΆΛΛΟ ΒΗΜΑ

Άλλοιμονον περφό χρόνος!
καὶ φεύγει τὸ μειδίαμ' ἀπ' τὰ χεῖλη,
τὴν δὲ χαράν μας, μόλις ἀνατείλῃ,
τὴν σύνηει τὴν ἀνάμνησις κι' ὁ πόνος.

I

Άλεκτορος ἡκούσθη ὁ δέξις κρωγμός
καὶ δώδεκα δονήσεις ἐνὸς κώδωνος . . .
οὐδέν τι ἄλλο· ἦτο πρᾶγμα ἀπλούστατον!
πλὴν πόση εἰρωνεία εἰς τὸν ἥχον τῶν!
Κλαγγή, δὲν ἦτο κώδωνας ἐκ τῶν καινῶν.
ὑπῆρχεν εἰς τὸ βάθος τῆς ἀλλοτόν τι,
ώς πελαρίας πτέρυγος πτερόγυισμα,
ώς γέλως τις λανθάνων, ὑποχθόνιος.
Ἐν ἔτος μας παρθήνεν ἀνεπιστρέψτε!
Ἐμπρὸς ἀκόμη, πάντοτε ἐμπρὸς, θυητοί!
Ίδετε· νέον ἔτος βαίνει μειδιῶν,
Τό παρελθόν, ἀντὶς πληρες, οὔχεται
ὑγρὸν ἐκ τῶν δικράνων μας καὶ ἀηδές.
Ἄπηλθε πλέον· ρίψατε τὸν μέλανα
τῆς λύθης πέπλον ἐπ' αὐτοῦ, ως σάδανον,
καὶ πρὸς τὸ μέλλον, θεαταὶ παροδικοί,
ἐλπίζον ἀτενίσατε τὸ βλέμμα σας.
Σᾶς φέρει ρύδα, ἔχρη, μειδιάμιττα.
Ἡ τῆς ἑλπίδος χείρ φαιδρῷ καὶ ἀνθηρῷ
γροιζὴ τὸ ἔχρωματισεν τὴν γάηστα.
Χαρῆτε, χαιρετίσατε, ὑμνήσατε . . .

Άλλοιμονον, τυφλοί! Μεστός ὁ βίος τας
τυγχάνει ρύδων καὶ εύγων καὶ ὑπ' αὐτάς,
ώς μέλκεις πένθους τάπης ἀποτρόπαιος,
καιράται τόσος θρῆνος, τύφει, ἔρεδος.

Τὴν κόνιν τῶν αἰδίνων μάτην βεβτικῶς
ἐπὶ διστῶν τοιούτων διηρεύησα.
σωρὸν πεθῶν ἀπέρχαντον καὶ ἀμορφὸν
παντοῦς διετῶν φρίττων καὶ ἔκάστοτε,
ἔξ οὐλης τῆς αὐτῆς τὰ ἔτη πίπτοντα,
νὰ ἀνυψοῦν τὸν γιγαντώδη κολασσὸν
τοῦ παρελθόντος τοῦτον. Ηώποτ', οὐδαμοῦ
εὐδαιμονίας φέρει τὸ δακρύδρεκτον
ἀντίκρυστέ μους ὅμμα. Κρύα πτώματα
ἀποπτασῶν ἑλπίδων, φιλοδοξιῶν
οἰκτρῶς συμμειψιγμένα, φεῦ! ἔρειπια,
ἐν λήθῃ καὶ σαδίνῳ πάντα ἀδελφά
κατέκειντο, καὶ ἐντός αὐτῶν καὶ ἔνιαχοι,
αἱ τόσ' εὐγχί μας, κρύμα τάφου καὶ ζωῆς,
ώχράν τιν' ἀντανάκλασιν διέγεον . . .

Ταχὺς ὁ χρόνος βαίνων καὶ ἀμειλίκτος
συμπαρασύρει τὴν ἑλπίδα μετ' αὐτοῦ.
καὶ τίμετες ἀκολουθοῦστες ταῦτην, τρέχομεν,
ώς κόνες πρὸς τὴν φεύγουσαν τροφήν, καὶ ίδού,
ἐντός τοῦ σκότους, πρὸς ἡμῶν, λευκάζει τὸ
προσκόπτομεν ἐξαίφνης εἰς τὸν τάφον μας.

Ἴδού καὶ ἡδη πρὸ τὴν παρθίλασεν
ἐν ἄλλο ἔτος ἀμειλίκτως διαβέλλων
καὶ ἔδημεν ἐν βῆμα πρὸς τὸν τάφον μας.
Χαρῆτε, χαιρετίσατε, ὑμνήσατε!

II

Ωδάκρυ ἐντὸς σκύμματος δριμέος, αἰωνίου,
σὲ εὐλογῶ, ὃ θάνατε!

Δέν τε φοβοῦμαι! σ' εἶδον, παῖς ἔτι μικρός,
ἀρπάζοντα τὰ ρόδα τὰ περὶ ἐμέ·
τὴν κρύαν σου πνοήν ἐγγύς εἰσέπνευσε,
ὦ θάνατε φράτε, ὑπερήφανε!
καὶ τὸν μοιράτον καὶ ὅξύν σου ὕνυχα
εἰς τόσα εἶδον φίλτατά μου μέτωπα
βαθέως, ω! βαθύτατα εἰσόδυοντα·
καὶ σ' ἀγαπώ διάτι, μόνος αἴστηρός
καὶ μέγας, σὺ μὲ δάκρυ πένθους περάτος
τὴν κωμῳδίαν τῆς ζωῆς τὴν ὄχληράν.
Πλὴν ποῦ μᾶς σύρεις οὕτω; 'Ρόδον κανὸν ἐνθετ
έρυθριῶν εἰς τοῦ φωτός τὸ φύλτημα
καὶ ἔκειται; Κ' ἔκειται εὐώδης καὶ ὑπόπτερος
ἡ αὔρα πτερουγίζει ἄρα γε φαιδρός;
ἢ μήπως, μετὰ βίου στεναγμῶν μεστὸν,
βαρὺ ἐπὶ τοῦ στήθους μᾶς καὶ αἰώνιον
θά καθεσθῆ μηδὲν, ὃ θάνατος; μηδέν!
Ἴδού, θηλητηρίου ἄλλη τις σταγῶν
καὶ πάλιν, ἔτος ἄλλο, ποδὸς τὸν τάφον μᾶς
μᾶς ἔσυρτο εὐχομένους καὶ ἀνθοστεψτε.
Τυμηταμεν μὲ κύμβαλα τὸ γῆράς μᾶς
καὶ εἰς τὴν παρακυρήν μᾶς ἐπικρήταμεν,
ἐνῷ, ἀμειλίκτος καὶ κρύφα μειδιῶν,
ὁ χρόνος βαίνει, φεῦ! τὸ προσαιώνιον,
ἀθόρυβον τοῦ βῆμα, πνέων μαρασμόν.

III

"Απασταὶ αἱ γενναῖαι κοινωνικαὶ ἀκτίνες πηγάδουσιν ἐκ τῆς ἐπιστήμης, ἐκ τῶν γραμμάτων, ἐκ τῶν τεχνῶν, ἐκ τῆς διδασκαλίας. Ποιήσατε ἀνθρώπους! Τὸ τηλαυγές ζήτημα, περὶ τῆς παγκοσμίου ἐκπαιδεύσεως, θὰ τεθῇ θάττον ἢ βράδιον ὡς ἀπόλυτος καὶ ἀκαταμάχητος ἀλήθεια . . . Ἀλλ' ἄγετε, ω φιλόσοφοι,
ἐκκαίετε, σκέπτεσθε ἀναφανδὸν, τρέχετε περιχαρεῖς ὑπὸ τὸν ἥλιον, ἀναμιγνύεσθε μετὰ τῶν ἀγοραίων ἀσπαζόμενοι αὐτοὺς ἀδελφικῶς, διανέμετε εἰς αὐτοὺς ἀλφα-Βητάρια, σπείρετε ἐνθουσιασμόν. Οἱ γυμνόποδες ἐκεῖνοι καὶ ἀμαθεῖς δύνανται νὰ χρησιμεύσωσι πρὸς τὴν τοῦ ἴδαιτικοῦ ἐπίτευξιν. 'Ρίψατε τὴν ἄπιμον ἄμμον ταύτην, ἦν καταπατεῖτε, εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς, ν' ἀναλυθῇ καὶ ν' ἀναβράσῃ καὶ θὰ μεταβληθῇ εἰς λαμπρὸν κρύσταλλον, χάρις εἰς τὸν δόποιον ὁ Γαλιλαῖος καὶ ὁ Νεύτων θ' ἀνακαλύψωσι τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ . . .

(Οἱ Ἀθλιοι ὑπὸ Βίκτωρος Οὐγού Μ. Γ.)

Όγρός πρὸς δύσιν, πλὴν εἰσέτι φαεινός
δο Φοῖδος κλίνει, Βίκτορ, καὶ τὸ δῆμα σου,
μὲ δάκρυ τρέμον πλὴν μὴ πίπτον εἰς τὴν γῆν,
τὸν θεωρεῖ τήρεμα δλισθίνοντε.

Τὰς χειράς σου, τοσάκις ἄλλοτε καὶ νῦν
πρὸς ἐναγκαλισμὸν τῆς ἀνθρωπότητος
ταθείσας, ἐπὶ στήθους ἡδη γηραιοῦ
συνέχεις συντριμένας. Σὲ φαντάζομαι,
ὡς Βίκτορ Οὔγε, καὶ ἔννοιω τὸ δάκρυ σου.

Οποια τις χρυσόπτερος ἑλπις, θυητὲ
μεγάλε, τὴν κατάλευκὸν σου πολιάν,
τὸ βλέμμα σου τὸ κλατόν, τὴν καρδίαν σου,
τὴν ἐξ ἀγάπης, ἔρωτος καὶ οὐρανοῦ,
εὐθύμως πτερυγίουσαν ἐν τῷ κενῷ
προσέλκει; Ή δολαν μυστικὴν αὐδὴν
δύνων ἡδη ἐν πορφύρᾳ καὶ χρυσῷ
σοὶ ἀποστέλλει ἥλιος;

· Ανάστητε!

Εἰς αἷμα ἀθῶν πάντα κατεβράχησαν
τὰ ρόδα μας διψώμεν ὕδωρ καθαρόν·
ἀπηρόδησεν ἡ γειτούρα μας σφάζουσαν ἀδελφούς.
Ταλαιπωροι! Ο τάχος γαλνει πρὸς ὑμῶν·
βραδέως προχωρεῖτε! ἀπολαύσατε!

Τὰ κρήναν ἀνθοῦν εύωδη καὶ ἡ ἀτρῶν
τὸ χαρωπόν της φέμα δι' ὑμᾶς φαιδρά,
ἀκάματος ἐκχέει, ὡς ἀγάριστοι!

Κολίει μαργαρίτας καὶ ἀδάμαντας
ὁ ρύαξ πέραν παῖζων μὲ τὰς ὅγθας του.

Εἶναι κοινὸν τὸ ἔαρ, τὸ μειδίαμα!

Ω! ἔως πότε αἴμα ἐν πολιτισμῷ,
καὶ ἐν πλήρει μεσημέρᾳ μαῦρος μεσσαῖμον;
Πληρώσατε' ἐξ ἀγάπης ἡδη καὶ ζωῆς
τὰ μέγρι τοῦδε θάνατον ἐμέσαντα
ἀκόρεστά σας ὅπλα, συενδονίσατε
περὶ τὴν οἰκουμένην δὲνην φαεινάς
τὰς δύο μόνας λέξεις καὶ περιλαμπεῖς:

Αλλήλοις ἀγαπάτε! . . . Υπὸ ἥλιου
τοιοῦτον δστις θάλπος γένει καὶ ζωὴν,
χρυσοῦς; ἐπὶ σμαράγδου κυλιόμενος,
πρὸς τὸ φραγμὸν τοὺς καρδίας ἐμπηγνύετε
ψυχρὰν θανάτου ἐπεκτείνοντας σκιάν;
Αγάριστοι! ἀρκοῦτα ἡ τοῦ τάφου σας
σκιά δὲν εἶναι; Βρίθει ἡ ζωὴ ἐδῶ·
ποθοῦμεν τὸν δεῖξαντα ἐλεύθερον,
διότι ἀγαπῶμεν, ἀγαπῶμεθα.

Τὰ ἐθνικὰ σας σύνορα εἶναι κλοπή.

Αἰώνες τόσοι αἵματος καὶ τύψεων
συληφθῶν τοῦ συνειδότος μᾶς ἐμόρφωσαν.

Ηύρυνθη ἡ καρδία μας ἐπ' ἀπειρον
ἐντὸς δακρύων τόσων, καὶ ὁ νοῦς ἡμῶν
ἐν ἐπιστήμῃ ἡρεῖτο ὑψούμενος.

Πατρὸς ἡμῶν ὁ κόσμος εἶν' ὀλόκληρος.

Τὸ δέρμα ἡδη πλέον τῶν κατκτητῶν,
ὡς σκιερός τις ὄγκος μεταξὺ φωτὸς
ἀπλέτου, ἐλκει γέλωτας καὶ σκώμματα.

Η ἐπιστήμη ἡνέωξε τὰς πύλας τῆς

οὐρανομήκεις πλέον, μεγαλοπρεπεῖς,
καὶ ὑπ' αὐτὰς ὥγριασσαν οἱ φωτεινοὶ

τοῦ παρελθόντος ἡρωες κατακτηταί,

Αλέξανδροι, Αντίθαι, Ναπολέοντες.

Ιδού τῇ ἀνατέλλει μεγαλοπρεπῆς

φωτὸς χειμαρρόφους αἰωνίου χέουσα.
Τοῦ σκότους τέκνα, τόπον εἰς τὸ δέρμα τῆς!

· · · · ·
· Ω! μὲν σὲ εἶδον δόξη ἀνατέλλοντα
ἐπὶ ἀνθέων τόσων αἱματοῦραφῶν,
σὲ τὸν Μεσσίαν ἄλλος Συμεὼν ἐγώ,
νὰ σ' ἴῶμ καὶ μεσουρανοῦντα ἡθελον,
τῆς ἀληθίας ἐλευθερίας μασινὲ,
αἰώνιε ἀστέρ! Δακρύμων ἐκ χαρᾶ;
ἐν ἄσυπτοι τοσάκις σ' εὐηγγέλισα·
πλὴν ἡδη ἐλευκάνθη φεῦ! ή κόμη μου,
προσῆγγισ, ἀτενίζων σε, τὸν τάφον μου
καὶ μετ' ὀλίγον, ὡς ὁ ήλιος αὐτὸς,
θὰ δύσω, τ' ὅναρ πρὸς τὸ περιπόθητον
μορρήν λαμβάνον ἴῶμ καὶ ψηλασητόν.
Περῶν ἐν φαντασίᾳ τοὺς ἐνικαυτούς;

τὸ ἔκθαμβόν μου ὅμικας καὶ καρδία μου
ἐν μέσῳ οὐρανῷ, σὲ, τὸ διάδημα
τοῦ σύμπαντος φοροῦντα, ἀτενίζει, γῆς
μονάρχην μόνον, μόνον περιφέλητον.
Οία εἰκὼν! Θεέ μου! οἶνον θέαμα! . . .

· Ω! κρήμα νὰ διέλθωσιν ἐν αἴματι
ἀγνῷ τοσοῦτοι χρόνοι καὶ ἐν συμφορᾷ!

· Ω! κρήμα εἰς τὰ τόσα ἡδη πτώματα
βαρβάροις ἐπογῆς, τυρλῆς ὑπάρξεως!
Βαρετάς ἡ κατάρξ των καὶ αἰώνιος
ἐπὶ τῇ τῶν τυράννων πάντων κεφαλῆς! . . .

· Οία εἰκὼν! Θεέ μου! οἶνον θέαμα!

· Ω φαντασία κράτει με υπόπτερον! . . .

Εύωδης αὔρα, ἐπὶ γλόης ἀνθηρᾶς,
σκιρτῶσα, δὲν προσκόπτει εἰς τὸ φάγανον

τὸ πρότερον ἀστράπτον ὑπὸ τὴν σκιάν.

Τὰς λαιμητόρους ἡδη ἀνεπλήρωταν

κοιτίδες βρεφικά! Ιδού τὸ ὄνειρον
ἐνιαυτῶν τοσούτων πόνου καὶ ζυγοῦ,

ἐντὸς εὐδαιμονίας ἐκπληρούμενον!

· Ιδού πρὸς ἔργον καὶ ἀγάπην ὁ θυητός
μὲ φτεινόν τὸ μέτωπον δρυούμενος!

· Ιδού, οἱ πάντες, ἀδελφοί ἐλεύθεροι,
ἐν ὅλον ἀπαρτίζοντας ἀγώριστον!

· Κοινή, ἡ μήτηρ γῆ, ίδού, τὸ ἔαρ της
φοροῦσα, τὰ κοινὰ ἐναγκαλίζεται:

ἐν ἀσπασμῷ της τέκνα! Τῆς μακρᾶς ίδού
μελέτης τόσων χρόνων τὸ ἀποτέλεσμα!

· Ιδού εἰκὼν πρὸς ἔκστασιν ἀτέρμονος,
ἐπιφθονος σαπηναγραφία ποιητοῦ!

· Ω! τώρα, τώρα μόνον εἶναι φοβερός
ὁ θάνατος!

· Λλλ' οἶμοι! . . . ητο πλάνη μου·
ἀπλοῦ ὄντερος ἡμην παίγνιον ἀπλοῦ,
ἐνῷ ὁ Χρόνος βαίνων καὶ προσέλκων με,
ἐκάγγαζεν ὁ δόλεος σαρδωνικῶς. . .

· Ελευθερία φίλη, πρὸς τὸ χθνικό μου
ἀπηυθηκώς προβαίνω νὰ κατακλιθῶ.

Σὸς ἀρδευει τὴν γῆν μας καὶ τὰ ἀνθη με.

Τὴν ἐκ τοῦ πρὸς τοῦ ἔριτος ὑπερχειλῆ
καρδίαν μου ἐφ' ἀπασταν ἡδη τὴν γῆν

κανόνιο πρὸς σπαράν τοῦ μέλλοντος πολλῆν,
ἀφίνων διαθήκην μου ἀνέκκλητον,
εἰς πάντα αἰσθανόμενον καὶ κρίνοντα,

λατρείαν πρός τις ἄκρατον, αἰώνιον.»

Κατέδυσεν ὁ θάλιος καὶ μετ' αὐτοῦ
κατέδυσε καὶ ἔτος εἰς τὴν ἀδύνατον.
὾ Βίκτορ, ζῆθι τίδη καὶ ἀπόθανε
ἀμεριμνος καὶ χαίρων· ἡ καρδία σου
Οὐαὶ ἀναζήσῃ πάλιν πάλλουσα θερμῶς,
καὶ ἐλεύθερα τὰ βρόδα εἰς τὸν τάφον σου
τὸν σεβόστον Οὐαὶ ἀνθίσωσι χαρμόσυνα,
κατὰ τὴν Ιλαρίαν καὶ βιδοσάκτυλον
αὐγὴν ἔκεινην, μέγας δὲς ἀσπασμὸς
ἀπ' ἄκρων ἔνος ἄκρων τὴν ὑστήλιον
ἀδελφικός καὶ θάληων καὶ αἰώνιος
Οὐαὶ περισάλη μεγαλύνων τοὺς θυλητούς.
Χωρεῖ ὁ Χρόνος καὶ διθάσκει πάντοτε!

IV

Τοιαῦτα γεῖλη ὁ Θεός εὐχόμενα ἀκούει.

Συμπλέξατε μὲν ἀνθη, πάλιν,
Νεάνιδες ἀμεριμνᾶται,
εὐθύδεις στέμμα καὶ εἰς ἄλλην
τοῦ ἔαρος σας ἐπογήν
Δράμετε εὐθύμως ἐστεμμέναι.
Χαρήτε! οἴμοι! μένουν τόσαι
πρὸς λίθην θλίψεις κεκρυμμέναι
καὶ λίθη θάλπει τὴν ψυχήν.

Πρὸς τὴν γιών τὴν εἰς βοστρύχους
πλατείας κόμην σας λευκάνη,
καὶ κυρτωθέν υπὸ τοῦ ψύχους
τὸ βύσον σας ἐκμαρτυρή,
Ψάλλετε ἄσματα υμνοῦντα
ὅτι ἐλεύθερον βλαστάνει,
Ψάλλετε ἄσματα θρηνοῦντα.
πᾶν δὲ τὸ δούλον που ἀνθεῖ.

—

Ἄλλοι μονον! οἱ τεθλιψμένοι
τὸν βίον ἄγουσι δυσφόρως.
Ψάλλετε, ψάλλετε, παρθένοι·
δὲν ἀναμένετε ὁ αἰών!
Καὶ ἐγὼ τὴν λύραν μου ἀρπάσας
Οὐαὶ συνοδεύστω παραφόρως
καὶ ἐνδακρύος ὅλος τὰ ἀσματά σας
ἔνος οὖς φέρασσον τὸν Θεόν!

Σύρρας

ΙΩ. Γ. ΦΡΑΓΚΙΑΣ

ΕΙΣ ΤΟ ΛΕΤΚΩΜΑ

τῆς δεσποινίδος Α***

Βορέας ἔξω μαίνεται δριψός καὶ ρυγοδόλος·
Πέπλος χιόνος παγεράς καλύπτει τὰ ἐδάφη·
Τεθολωμένος, σκοτεινός τοῦ οὐρανοῦ ὁ θύλος,
Εἶναι τὰ νέφη πέγνημα ώστε θρηνοῦντες τάφοι.

Πενθεῖτο γένος ἀπασα· ἐκρύθησαν οἱ λάλοι·
Κορυδαλοί· πάντας ἀλλοτε λάμπον, γελῶν καὶ σδον·
Κοιμάται· τώρα νάρκωθεν ἐν νεκρικῇ ἀγκάλῃ·
Σιγῇ ἡ λύρα καὶ αὐτῶν τῶν Ἐλικωνιάδων.

Αλγετ, θρηνεῖ πλειότερον τὴν πάσχουσα καρδία...
Τὸ πᾶν αὔτη, η βάραθρον η σκότη ἐριννύντα.
Ἡ θύελλα δὲν ἔπαυσε, δὲν ἔργεται· αἰθρία,
Βλέπει βασάνων ὄρμαθόν τὸν θλιβερόν της βίου....

Αλλά, ἡ κύρη παθεινή καὶ ἀδελφὴ χαρίτων,
Τὸ ἔαρ ἐπανέρχεται γελῶν καὶ μυριδόλον,
Ἡ γῆ κοσμεῖται χαίρουσα διὰ λαμπρῶν ταπήτων,
Βλέπω γλυκὺν καὶ μαγικόν τοῦ οὐρανοῦ τὸν θύλον,

III φύσις πάλιν μειδική, σκιρτή, ἀναγεννάται,
Ως ἀσθενής ἐπανιδών ἀκτίνα τοῦ ἥλιου,—
Πρὸ τρανθάμων κύπτουσι γελῶντες διαβάται,
Ποθοῦντες μύρια ἔαρος καὶ τέρψεις νέου βίου,—

Κορυδαλοί, μικροὶ γρουθοί καὶ γελιόδυνων σμήνος,
Τόδα καὶ κρίνοι, φαιδρευπάκιστημάτα λειμώνων,
Τρινούς τελοῦσιν· ἔπαυσε τοῦ κάθισμας ὁ θρήνος,
Καὶ ἐξελέγνεται ὁ ὁδοίς τῶν τῆς καρδίας πόνων,—

Καὶ λησμονετοῖς (ὦ γερά!) τὸ παρελθόν τελεῖσθαι,
Καὶ ὁ μανδύας ἐπὶ πᾶν ἀπλοῦσται τὴς γαλήνης,
Καὶ ίδοις ἡκτινοβόλησεν ὁ Ἐλικών ὁ θεός,
Καὶ κούσθηταγ μορμυριστοὶ ἐνθέους γαρμοσύνης,—

Οπόταν, ὡς ξανθόκομη καὶ προσφιλής νεῖντο,
Τὰ γεῖλη εἰς μειδιάμα ἀνοίγεις συμπαθεῖας,
Καὶ ἀπωθοῦστα δέλεκτρο ψυγγρῆς τοῦ κόσμου πλάνης,
Τοξεύνης βλέμματα μετά εἰλικρινοῦς καρδίας!

Βραδύ ταναγρίου 23 1872.

ΚΛΕΑΝΘΗΣ ΠΑΠΠΑΖΟΓΛΟΥΣ